

Ruka'm carta xutz'ib'aj ri Pablo che riglesia k'o Corinto

Ri Pablo kuya pan rutzil kiwach ri hermanos e k'o pa ri tinamit Corinto

¹ Ri'in in Pablo in taqo'n re ri Qanimajawal Jesucristo ma e ri Dios ya'yom wa chak chwe. Ri'in junam ruk' ri hermano Timoteo kaqaya pan rutzil wach alaqa, ri alaqa utinamit ri Dios re riglesia k'o Corinto, y chike konoje ri hermanos ejeqel chupa ronoje taq ri luwar re Acaya.*

² K'ulu k'u alaqa ri unimal rutzil k'u'xaj y ri utzil chomal re ri Qaqaw Dios y re ri Qanimajawal Jesucristo.

Ri b'ochib'al qak'u'x kuya ri Dios

³ Lik nim uq'ij ri Dios, Ruqaw ri Qanimajawal Jesucristo! Ma e Rire ri lik kuk'ut ri k'axna'b'al uk'u'x chiqe y ruk' Rire kape wi ri b'ochib'al qak'u'x. ⁴ Rire e kab'ochi'in qak'u'x chwach ronoje k'axk'ob'ik, cha' jela' ri'oj utz kaqab'ochi'ij kik'u'x ri e k'o chupa ronoje k'axk'ob'ik. Kaqaya k'u ri b'ochib'al k'u'xaj jela' pacha' ri uya'om ri Dios chiqe ri'oj. ⁵ Ma echiri' kanimar ri k'axk'ob'ik paqawi' ruma oj re ri Cristo, e lik kanimar ri b'ochib'al k'u'xaj kuya ri Cristo chiqe. ⁶ Echiri' ri'oj kaqatij k'ax yey ri Dios kub'ochi'ij qak'u'x, wa' kuk'am lo b'ochib'al k'u'xaj y kolob'etajik re ri Dios che ralaqa. Jek'ula' ri k'ax qatijom y ri b'ochib'al k'u'xaj qak'ulum ri'oj, lik k'o kutiqoj che alaqa cha' jela' kach'ij alaqa uchuq'ab' ri k'axk'ob'ik pacha' ri qik'owib'em ri'oj. ⁷ Lik qajikib'am k'u uwach ri kub'ulib'al qak'u'x uk' alaqa. Ma qeta'am alaqa jun quk' ri'oj chupa ri k'axk'ob'ik,

* **1:1** Corinto e jun tinamit k'o pa ri luwar re Acaya.

jek'ula' alaq jun quk' ri'oj che uk'ulik ri b'ochib'al k'u'xaj kuya lo ri Dios.

⁸ Kaqaj k'ut, hermanos, keta'maj alaq janipa chi k'axk'ob'ik xqik'owib'ej chila' Asia. Ruma wa unimal k'axk'ob'ik xpe paqawi', xqana'o na jinta chi qachuq'ab' che uch'ijik wa' y xqach'ob' nenare' na jinta chi pa saq koj'asi'ik. ⁹E xqana' ri'oj e pacha' q'atom chi tzij re kamik paqawi'. Pero k'o xutiqoj chiqe ri xqik'owib'ej, ma ruk' wa' xqamajo na jinta uchak ri kakub'i' qak'u'x chiqib'il qib'; xew e kub'ul qak'u'x ruk' ri Dios, ri keb'uk'astajisaj lo ri ekaminaq. ¹⁰Ri Dios e xojesan chwa wa kamik yey k'a katajin ne che qato'ik. Kub'ul k'u' qak'u'x ruk', ma qeta'am ruk' ruto'b'al Rire kojel pan chi utz wo'ora y chiqawach apanoq. ¹¹Y ralaq kojto' ne alaq echiri' ka'an alaq orar paqawi' chwach ri Dios. Jek'ula' we e k'i ri xeb'anaw re wa', e k'i ri' ri ketioxin chwach ri Dios ruma ri ku'an Rire quma ri'oj.

Ri Pablo kuq'alajisaj su'b'e na xik'ow ta Corinto

¹² K'o ri kuya ki'kotemal chiqe; wa' e ri qab'inik qasilab'ik qak'utum chiwach ralaq y chikiwach konoje ri winaq, ma kaqana' chiqak'u'x lik saqil y jusuk' ri qab'inik jela' pacha' ri karaj ri Dios. Yey wa qa'anom na e ta ruma unimal na'oj re ruwachulew; e ruma ruto'b'al ri Dios quk'. ¹³Janipa ri kajilaj alaq che ri qacartas, lik e qana'oj ri' che alaq cha' jela' kamaj alaq usuk'. ¹⁴Wo'ora majom alaq usuk' jub'iq' puwi ri qa'anom; qoye'em k'u ri q'ij echiri' kamaj alaq usuk' ronoje, cha' jela' pa ruk'unib'al ri Qanimajawal Jesucristo lik kaki'kot alaq chiqe ri'oj, jela' pacha' ri'oj kojki'kot che ralaq.

¹⁵Ruk' k'u wa kub'ulib'al nuk'u'x uk' alaq, xuaj kinik'ow nab'e uk' alaq cha' jela' kalaj kak'ul alaq ri relej nuk'u'x,

¹⁶ ma xinch'ob'o kinik'ow uk' alaq echiri' kin'ek Macedo-
nia y kinik'ow tanchik echiri' kanmaj b'i nub'e Judea y
jela' kinto' b'i alaq che ri nub'enam. ¹⁷ Jela' ri xinch'ob'o
kan'ano, tob' na e ta xu'ana'. Ruma k'u la', laj chiwach
ralaq na xinch'ob' ta chi utz sa' ri kan'ano. ¿Xa nawi pa we
ri'in kanch'ob' raqan ri kan'ano? ¿O xa nawi keb' uwa ri
nuch'a'tem, pacha' junoq kub'i'ij: «Lik jikil uwach kin'ek,»
tob' reta'am chirib'il rib' na ke'ek taj? ¹⁸ No'j ri'in na je
ta la' kan'ano. Ma ruma lik jusuk' ri Dios quk', na utz
ta k'u ri' we ri qach'a'tem keb' uwach ke'elawi chiwach
alaq. ¹⁹ Jek'ula' ri Qanimajawal Jesucristo, Ruk'ajol ri
Dios, ri xojtzijon puwi' che alaq junam kuk' ri Silvano y
ri Timoteo, ruch'a'tem Rire na keb' ta uwach ke'elawi; ma
ronoje ri kub'i'ij lik qatzij. ²⁰ Yey ruma Rire e ku'ana janipa
taq rub'i'tisinik ri Dios quk'. E uwari'che kaqayak uq'ij
ri Dios, kaqab'i'ij «Are'» y «Amén» che ronoje ri ub'i'im
lo chiqe. ²¹ Yey e ri Dios ri kujikib'a' qak'u'x chi utz ruk'
ri Cristo junam uk' alaq y xojucha'o cha' koju'an re Rire.
²² Ek'u Rire uya'om ri Ruxlab'ixel pa qanima', k'utub'al re
oj k'o chi puq'ab' yey ku'ana na k'u ronoje ri ub'i'tisim lo
chiqe.

²³ Lik karil ri Dios ri k'o pa wanima' y reta'am k'ut su'b'e
na xinik'ow ta chila' Corinto pacha' ri xinch'ob'o. E ma na
xuaj taj kok b'is chik'u'x alaq ruma kanch'a'b'ej pa alaq.†
²⁴ Na e ta k'u koje'taqana paw'i' alaq chwi ri kojom alaq;
ma ruma ri kub'ulib'al k'u'x alaq, tikil alaq chi utz. Ri
kaqa'ano e kojchakun uk' alaq cha' kak'o'ji' ri ki'kotemal
pa anima' alaq.

† **1:23** Ri Pablo xuto k'o jun hermano chila' Corinto xmakunik y ri nik'aj
hermanos na xeb'ok ta il che wa mak. Kil 1 Corintios 5:1. E uwari'che na
xraj taj kopon kuk' we k'amaja' kakiyjb'a' wa'. Ek'u ri xu'ano, e xtz'ib'an pan
chike cha' kakiyjb'a' wa' y jela' rire utz kopon kuk' ruk' utzil chomal.

2

¹ Ruma k'u la', xinch'ob'lo na kinopon ta tanchi uk' alaq, ma na xuaj taj kanya alaq pa b'is. ² Ma we ri'in kanya alaq pa b'is, ¿china chi k'u ri' kaya'w ki'kotemal chwe ri'in? Na jinta k'u nuki'kotemal ri' we nuya'om alaq pa b'is. ³ Ruma k'u ri' xintz'ib'an pan che alaq, * cha' we xinopon uk' alaq, na kinya ta alaq pa b'is, ma ki'kotemal ri kanwoy'ej che alaq. Lik k'ut kub'ul nuk'u'x uk' onoje alaq, ma weta'am e janipa ri kuya ki'kotem chwe ri'in, kuya ki'kotem che ralaq. ⁴ Na xa ta jub'iq' ri k'ax y ri paxib'al k'u'x xinik'ow wi echiri' ruk' oq'ej xintz'ib'an pan che alaq. Na xin'an ta k'u wa' cha' kanya alaq pa b'is, ma e xin'ano cha' keta'maj alaq lik nim ri rutzil nuk'u'x che alaq.

Kuyu alaq umak ri jun xutzelej utzij

⁵ Xintz'ib'an k'u pan puwi ri jun xinuya ri'in pa b'is ruma rumak u'anom. Y na xew ta ri'in, ma laj ne uya'om onoje ralaq pa b'is. (Kamb'i'ij “Laj” cha' na lik ta k'ax katataj wa nuch'a'tem.) ⁶ Ku'an na k'u la' janipa ri x'an alaq che wa jun tikawex echiri' xq'at alaq tzij puwi', ma ruk' wa' xutzelej utzij. ⁷ Ek'u ri taqal che ka'an alaq wo'ora e kuyu alaq umak y b'ochi'ij alaq uk'u'x cha' jela' na kasach ta ruma runimal ub'is. ⁸ Kantz'onoj k'u ko che alaq k'utu tanchi alaq ri rutzil k'u'x alaq che. ⁹ Ri xuaj ri'in ruk' wa carta e kanwilo we kok alaq il che ronoje ri nupixab'anik. ¹⁰ We ralaq kakuy alaq umak junog, jela' ri'in kankuy umak. We k'o k'u kajawax wi kakuy umak, ri'in nukuyum chi umak uma ralaq y chupa rub'i' ri Cristo. ¹¹ Kan'an k'u wa' cha' ri Satanás na kumaj ta uchuq'ab' paqawi', ma lik qeta'am chi runo'jib'al chiqij.

Ri Pablo xraj kuto sa' u'anom riglesia k'o Corinto

* **2:3** Kil nota 2 Corintios 1:23.

¹² Echiri' xinopon chupa ri tinamit Troas che utzijoxik ri Utzilaj Tzij re ri Cristo, lik chom ri jeqeb'al re ri nuchak xuya ri Qanimajawal chwe; ¹³ na ruk' ta k'u ri', na xkub'i' ta ri wanima', ma na xinriq ta ri hermano Tito chila'. Ruma k'u ri', xeb'enuya kan ri hermanos e k'o Troas y ximpe Macedonia cha' ko'lnutzukuj.†

Ri chomilaj chak uya'om ri Dios chiqe

¹⁴ ¡Xa maltiox k'u che ri Dios! Ma kojel pan chi utz chwa ronoje ruma ri Cristo, yey ya'tal chiqe kaqaq'alajisaj ruk'u'x Rire. Ma quma ri'oj ke'ek utzijoxik ri Cristo che ronoje luwar, e pacha' kunab'al ki' ruxlab' kamuyuyik. ¹⁵ Oj k'u pacha' kunab'al lik ki' ruxlab' kamuyuyik kophon chwach ri Dios, ma quma ri'oj kaq'alajin ruk'u'x ri Cristo chikiwach ri kekolob'etajik y chikiwach ri katajin kisachik. ¹⁶ Ek'u rutzijoxik kaqa'ano e pacha' utewul kamik chikiwach ri na kakaj ta kakito, ma kuk'am lo kamik pakiwi'. No'j chikiwach ri kek'uluw re, e pacha' kunab'al ki' ruxlab', ma kuk'am lo chomilaj k'aslemal chike. Chwach k'u wa' wa nimalaj chak re ri Dios, ¿china kach'ijow u'anik?*

¹⁷ Ri'oj na kaqa'an ta pacha' ri kaki'an jujun, ma e k'i ri kijalk'atim Ruch'a'tem ri Dios, xa ki'anom ch'akab'al puaq che rutzijoxik; no'j ri kaqa'an ri'oj chwach ri Dios y pa rub'i' ri Cristo, e kaqatzijoj pa saqil wi ri Tziz uya'om ri Dios chiqe.

3

¹ Echiri' kinch'a't chwi ri chak uya'om ri Dios chiqe, na e ta re kantak'ab'a' qaq'ij. Ma ¿kajawax nawi kanya juna carta chiwach alaq, k'utub'al re ri chak qa'anom?

† **2:13** Ri Pablo lik roye'em kirason ri hermanos e k'o Corinto, ma karaj kareta'maj we xutzir ri problema e k'o wi. Kil 2 Corintios 7:5-16. * **2:16** 2 Co. 3:5

¿Kajawax nawi kantz'onoj che alaq katz'ib'aj alaq juna carta kub'i'ij we utz ri chak qa'anom? Laj k'o jujun kajawax wa' chike, pero ri'oj na kajawax ta chiqe; ² ma e ralaq ri alaq qacarta, alaq k'utub'al re ri qachak qa'anom. Lik tz'ib'ital k'u pa qanima' janipa ri u'anom ri Dios uk' alaq quma ri'oj, yey wa chak lik kaq'alajin chikiwach konoje ri tikawex ruma ri k'ak' b'inik silab'ik alaq. ³ Lik k'ut q'alaj e alaq k'utub'al re ri qachak qa'anom, e pacha' alaq jun carta tz'ib'ital ruma ri Cristo. Yey wa' wa carta na ruk' ta tinta tz'ib'ital wi, e ruma ri Ruxlab'ixel ri Dios k'aslik; y na chwa ta ne jutaq pera'j ab'aj xtz'ib'ax wi pacha' u'anom ojertan,* ma tz'ib'ital chupa ri kanima' ri tikawex.

⁴ Ruma k'u ri u'anom ri Cristo quk', kaqajikib'a' uwach ri kaqab'i'ij puwi ri qachak yey ri Dios reta'am lik qatzij wa'. ⁵ We ta e la' xa qatukel, na kaqach'ij ta u'anik wa chak, ma qeta'am xew ruk' ri Dios petinaq wi ri qana'oj y qachuq'ab' che u'anik ruchak Rire. ⁶ Ek'u ri Dios mismo ri xya'w wa chak chiqe, uya'om qana'oj y qachuq'ab' re kaqaq'alajisaj chi utz ri k'ak' tzij ku'an Rire kuk' ri tikawex. Yey na ku'an ta wa' ruma qataqem taqanik, ma e ruma ri ku'an ri Ruxlab'ixel ri Dios pa qanima'. Ma ri taqanik kuk'am lo q'atb'al tzij re kamik paqawi', no'j ri kuya ri Ruxlab'ixel ri Dios chiqe e k'aslemal.*

Ri k'ak' tzij

⁷ Ri taqanik tz'ib'ital kan chwa ab'aj kuk'am lo kamik, pero lik k'o uchomalil. Ma lik xwon rupalaj ri Moisés echiri' xuk'ul wa taqanik, k'utub'al re ruchomalil Rutzij ri Dios. Yey ri e aj Israel na utz ta xkitzu' uwach ri Moisés ruma wa' wa wonib'al,* yey wa' xa xik'owik. ⁸ We k'o k'u uchomalil ri taqanik xuya lo ri Dios ojertan, jjanipa k'u

* 3:3 Éx. 24:12 * 3:6 Ez. 11:19-20 * 3:7 Éx. 34:29

2 Corintios 3:9 7 2 Corintios 3:18

lo ri' ruchomalil ruchak ri Ruxlab'ixel ri Dios ku'an quk'!
9 We k'o k'u uchomalil wa taqanik, ri xuq'alajisaj ri q'atb'al
tzij re ri Dios pakiwi ri tikawex ruma ri kimak, jjanipa k'u
lo ri' ruchomalil ri jun chik tzij, ri kuk'ut chiqe su'anik
koju'an jusuk' chwach ri Dios! 10 Ri taqanik xuya ri Dios
ojertan k'o uchomalil, pero ruchomalil wa' na kajunimax
ta k'ana ruk' ri k'ak' tzij. 11 Rupalaj ri Moisés xwon xa
pa joq'otaj ruma ruchomalil ri Tzij xuya ri Dios che; pero
jmas k'o uchomalil ri' ri k'ak' tzij, ma wa' na kasach taj!

12 Ruma lik kub'ul qak'u'x che wa na kasach taj, ri'oj lik
kaqaq'alajisaj chi utz ri k'ak' tzij y na jinta kaqewaj che.

13 Na e ta pacha' rojertan echiri' ri Dios xuya ri taqanik che
ri Moisés, ma rire xuch'uq rupalaj ruma lik xwonik, cha'
ri e aj Israel na kakitzutza' ta ruwonib'al, ri xa kik'owik.*

14 Ek'u rike na xkaj ta kakimaj usuk' Rutzij ri Dios y k'a
e ne waq'ij ora echiri' kakajilaj wa Tzij Pixab' xuya ri
Dios ojertan, na kakimaj ta usuk'; e pacha' ch'uqutal ri
kiwach. Yey wa' wa ch'uquyum ri kiwach, xew ri Cristo
kesan re chike. 15 K'a waq'ij ora nenare' echiri' kakajilaj
wa Tzij Pixab' tz'ib'ital kan ruma ri Moisés, e pacha'
ch'uqutal ri kiwach y ruma la' na kaq'alajin ta ri Q'ijsaq
chikiwach.* 16 No'j echiri' junoc kutzelej utzij chwach ri

Qanimajawal, kesax na k'u ri' ri ch'uquyum ruwach. 17 Ri
Qanimajawal e junam ruk' ri Ruxlab'ixel ri Dios;† y china
ri k'o ri Ruxlab'ixel ri Qanimajawal pa ranima', na jinta chi
chuxe' rutaqanik junoc chik. 18 Qonoje ri'oj na ch'uqutal
ta chi ri qawach. E uwari'che, kaqil chi utz ruchomalil
ri Qanimajawal y kojwolq'in che uq'alajisaxik wa' ruk' ri
qab'linik qasilab'ik. Ma jalan katajin qajalk'atixik cha' jela'
koju'ana pacha' ri Qanimajawal. Yey ri Ruxlab'ixel Rire e

* 3:13 Éx. 34:29-35 * 3:15 Wa' e ke'elawi na kakimaj ta usuk' ri Q'ijsaq.

† 3:17 Ri Qanimajawal y ri Ruxlab'ixel ri Dios junam kik'u'x y junam kina'oj.

ri ka'anaw re wa' quk'.

4

Ri Pablo kuq'alajisaj ri chomilaj Q'ijsaq re ri Dios

¹ Ruma k'u wa' na kapax ta qak'u'x che u'anik wa chak, ma wa' ya'tal chiqe ruma ri rutzil uk'u'x ri Dios. ² Ri'oj na jinta k'o kaqa'an xa xe'laq'ay y k'ixb'al uwach, na keqasok tane ri tikawex yey na kaqakoj tane uwi' ri kub'i'ij Rutzij ri Dios. Ma e kaqak'ut pa saqil wi ri Q'ijsaq cha' jela' konoje ri ketaw re, kaketa'maj lik jusuk' ri kaqa'ano. ³ Yey we k'o kakich'ob'o na q'alaj ta ri Utzilaj Tzij, wa' e chike ri katajin usachik kiwach. ⁴ Rike na kakikoj ta ri Utzilaj Tzij ma sachisam ri kina'oj ruma ri jun kataqan che ruwachulew; wa' e ritzel winaq, ri xu'an pacha' potz' chike cha' na kakil ta ri chomilaj Q'ijsaq re ri Cristo, ri kuk'utub'ej uwach ri Dios. ⁵ Na e ta k'u kaqatzijoj qib' ri'oj; ri kaqatzijoj e ri Jesucristo e Taqanel pakiwi konoje yey ri'oj xa oj nimanel e alaqaq, ma e karaj ri' ri Jesús chiqe.* ⁶ Ma ri Dios ri xtaqan che xwon ri q'ijsaq chupa ri q'equ'm,* e Rire ri xwon chupa ri qanima' cha' ruk' la' kaqeta'maj runimal uchomalil Rire, ri kaq'alajin ruma ri Cristo.*

Mapax qak'u'x tob' kojik'ow pa k'axk'ob'ik

⁷ Ri Q'ijsaq re ri Dios e jun nimalaj b'eyomalil, yey uq'alajisam wa' chiqe tob' ri'oj xa oj ulew poqlaj. Jela' xu'ano cha' kaq'alajin wa': Ri unimal chuq'ab' k'o quk', na qe ta ri'oj, ma ruk' ri Dios kape wi. ⁸ Tob' kape k'u uk'iyal uwach k'axk'ob'ik paqawi', kojel na chupa. Tob' k'o ub'is qak'u'x, na kapax ta qak'u'x che. ⁹ Tob' kojternab'ex ruk' k'ax, ri Dios na oj roq'otam taj. Tob'

* **4:5** Lc. 22:27 * **4:6** Gn. 1:2-3 * **4:6** "Kaq'alajin ruma ri Cristo": Pa ri ch'a'tem griego kub'i'ij "che rupalaj ri Jesús". Mt. 17:2; Jn. 8:12

2 Corintios 4:10 9 2 Corintios 4:18

ne kojmach'ax pulew, na kakisach ta qawach. ¹⁰ Pa taq koj'ek wi, ri qacuerpo xaqi chwach ri kamik k'o wi, jela' pacha' ri xuk'ulumaj ri Jesús; yey kojik'ow chupa wa' cha' ruk' ri qab'inik qasilab'ik kaq'alajin ruk'aslemal ri Jesús.†
¹¹ Wa oj k'o wara che ruwachulew, xaqi katewun ri kamik paqawi' ruma oj aj chak re ri Jesús; yey kojik'ow chupa wa' cha' kilitaj ruk'aslemal ri Jesús che ri qacuerpo, tob' ri qacuerpo na jinta ukowil ma xa kakamik. ¹² Jela' k'u ri' ri kamik k'o paqawi' ri'oj; yey ruma wa', ralaq riqom alaq ri chomilaj k'aslemal re ri Dios.

¹³ Ek'u Rutzij Upixab' ri Dios kub'i'ij:

Xkub'i' nuk'u'x ruk' ri Dios,
e uwari'che xinq'alajisaj Rutzij Rire. *Sal. 116:10*
Jek'ula' ri'oj kub'ul qak'u'x ruk' ri Dios; e uwari'che kaqatzijoj rub'i'. ¹⁴ Qeta'am k'ut e ri xk'astajisan lo re ri Qanimajawal Jesús chikixo'l ri ekaminaq, jela' ku'an chiqe ri'oj; kojuk'astajisaj y junam uk' alaq kojuk'am b'i ruk' Rire. ¹⁵ Ronoje k'u wa qik'owib'em e uma ralaq, cha' jela' kak'iyar kiwach ri kek'uluw re ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios. Yey wa' e re yakb'al uq'ij ri Dios, ma jela' lik e k'i ri kakitioxij ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios pakiwi'.

¹⁶ E uwari'che na kapax ta qak'u'x, tob' ne wa qacuerpo katajin uri'job'ik; no'l ruk'u'xib'al ri qak'aslemal na je ta la' u'anom, ma jalan kak'oji' ne más qachuq'ab' ri jujun q'ij. ¹⁷ Janipa taq wa k'ax kaqatij che ruwachulew xa kik'owik, yey wa' lik k'o kutiqoj che ri qab'inik qasilab'ik y che ri chomilaj qak'aslemal chila' chikaj, ri na jinta utaqexik y na jinta k'ana kajunimax wi. ¹⁸ Ek'u ri'oj na kaqaya ta qak'u'x che ri kilitaj wara che ruwachulew, e kaqaya qak'u'x che ri na kilitaj taj; ma ronoje ri kilitaj

† **4:10** Echiri' kaqach'ij uchuq'ab' taq ri k'axk'ob'ik, kaq'alajinik e ruma ruchuq'ab' y ruto'b'al ri Jesús quk'.

uwach xa kak'isik, no'j ri na kilitaj ta uwach na jinta utaqexik rukowil.

5

Ri qocho k'o chila' chikaj

¹ Qeta'am k'ut ri qacuerpo wara che ruwachulew e jela' pacha' juna rancho na jinta ukowil oj jeqel chupa. Yey echiri' kasach uwach ri qacuerpo, kaya'taj jun qocho chila' chikaj na jinta utaqexik rukowil, ma na uq'ab' ta achi 'anayom re, e ri Dios 'anayom re. ² Y ruma la' koj-jilow wo'ora, ma lik kaqaj chik kojq'ax chupa ri qocho chila' chikaj. ³ Ma echiri' kojq'ax chupa wa', lik kojch'uqutaj chi utz.* ⁴ Ruma k'u la', ri oj jeqel chupa ri “qarancho” wara che ruwachulew, koj-jilowik y kab'ison qak'u'x; ma na kaqaj taj kaqaya kan ri qacuerpo e la' xa jela'; ri kaqaj e kaqak'ul ri qacuerpo chila' chikaj y jela' kajalk'atix uwach ri na kakowin taj ruk' ri na kakam taj. ⁵ Yey wa' e uch'ob'om chi lo ri Dios chiqe; y e Rire ya'yom ri Ruxlab'ixel chiqe, k'utub'al re kuya na janipa ri ub'i'tisim. ⁶ Ruma k'u la', lik kub'ul qak'u'x, tob' qeta'am echiri' k'a oj jeqel pa ri qacuerpo wara che ruwachulew, wa' e ke'elawi k'amaja' koje'jeqela pa ri qocho chila' chikaj ruk' ri Qanimajawal Jesucristo. ⁷ Ronoje k'u ri kaqa'ano e ruma ri kub'ulib'al qak'u'x ruk' Rire, na e ta ruma ri kaqil ruk' ri qawach. ⁸ Lik kub'ul k'u qak'u'x ruk' Rire. Yey e ne lik kaqaj chik kaqaya kan wa qacuerpo cha' jela' koje'jeqela chila' ruk' ri Qanimajawal.

Chiqawach apanoq kaq'alajin janipa ri qa'anom

⁹ Ruma k'u la', e kaqaya qib' che u'anik janipa ri karaj ri Qanimajawal, cha' jela' kaki'kot Rire quk' tob' k'a oj

* **5:3** “Kojch'uqutaj chi utz”: Pa ri ch'a'tem griego kub'i'ij “na oj ta ch'analik”.

k'o wara che ruwachulew o echiri' oj k'o chi ruk' chila' chikaj. ¹⁰ Ma kopon na ri q'ij echiri' qonoje koje'tak'ala chwach ri q'atb'al tzij re ri Cristo, pa kaq'alajin wi we ri qa'anom wara che ruwachulew k'o uchak o na jinta uchak, y kaya'taj k'u chiqe chiqajujunal ri tojb'al re ri qa'anom.

Ri Pablo keb'upixab'aj ri tikawex cha' kek'oji' chi utzil chomal chwach ri Dios

¹¹ Lik qeta'am k'ut, chirajawaxik k'o qaxi'in ib' chwach ri Qajawal; ruma k'u ri', keqapixab'aj taq ri tikawex cha' kakiya kib' puq'ab' ri Dios. Chwach ri Dios lik q'alaj sa' ri k'o pa qanima'; ek'u kaqaj ri'oj e kaq'alajin wa' chiwach ralaq. ¹² Na kaqab'i'ij ta wa' che alaq re yakb'al qaq'ij. Ma e kaqaj kaqato' alaq che reta'maxik sa' ri kaqa'ano cha' jela' lik kaki'kot alaq chiqe. Jek'ula' k'o kak'ulub'ej wi alaq uwach chike ri xew keb'ok il che taq ri kilitajik pero na keb'ok ta il che ri k'o pa ranima' junoq. ¹³ Ma we pacha' chi oj ch'u'jerinaq, wa' e ruma lik qaya'om qib' che ruchak ri Dios. Yey we lik kaqach'ob' chi utz sa' ri kaqa'ano, wa' e to'b'al e alaq. ¹⁴ Ri rutzil uk'u'x ri Cristo kataqan pa qanima' ma lik qeta'am echiri' xkam Rire pakik'axel konoje, e ke'eloq xekam konoje ruk'. ¹⁵ Xkam k'u ri Cristo pakik'axel konoje ri tikawex cha' e janipa ri e k'as ruma rukamik Rire na kaki'an ta chi sa' ri kakaj rike, ma e kaki'an janipa ri karaj ri Jun ri pakik'axel rike xkamik y xk'astaj lo chikixo'l ri ekaminaq.

¹⁶ Wo'ora ri kaqach'ob' puwi junoq, na e ta ruma ri kaqil che, pacha' ri kaki'an ri tikawex re ruwachulew. Tob' ne ojertan jela' xqach'ob' lo ri'oj puwi ri Cristo, pero wo'ora na kaqa'an ta chi wa' ma xqeta'maj uwach chi utz. ¹⁷ Jek'ula' we junoq uya'om rib' puq'ab' ri Cristo, e jun k'ak' tikawex. Junwi karil ronoje, ma ri re ojertan xkanaj kanoq y ronoje u'anom k'ak' ruk'. ¹⁸ Ronoje wa' ruk' ri Dios petinaq wi, ma xojuya chi utzil chomal chwach Rire

ruma ri xu'an ri Cristo y xuya k'u chiqe keqato' ri tikawex cha' kek'oji' chi utzil chomal chwach. ¹⁹ Wa' e ke'elawi ruma rukamik ri Cristo, ri Dios kuya chike ri tikawex kek'oji' chi utzil chomal chwach Rire ma kukuy ri kimak. Y xuya k'u chiqe ri'oj rub'i'ixikil chikiwach ri tikawex wa tzij re ri utzil chomal. ²⁰ E uwari'che oj taqom lo ruma ri Cristo. Ma quma ri'oj ri Dios lik kelaj chike ri tikawex cha' keqib' ruk'. Kojelaj k'u pa rub'i' ri Cristo, jewa' kaqab'i'ij: «Yijb'a' ib' alaq chwach ri Dios cha' kak'oji' alaq chi utzil chomal chwach.» ²¹ Tob' ri Cristo na jinta k'ana mak xu'ano, na ruk' ta k'u ri', quma ri'oj ri Dios xu'an che xreqaj ronoje ri qamak cha' jela' koju'an jusuk' chwach ri Dios ruma xa oj jun ruk' Rire.

6

¹ E uwari'che ri'oj, ri oj aj chak re ri Dios, lik kaqapix-ab'aj alaq: Ma'an alaq ri pacha' na il ta uwach ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios uk'utum chiwach alaq. ² Ma jewa' ub'i'im kan ri Dios pa Ruch'a'tem:

Chupa ruq'ijol echiri' xajawax to'b'al awe, xatinto'o;

Chupa ri q'ij re kolob'etajik, xatinkolob'ej *Is. 49:8*

kacha ri Dios.

Kamb'i'ij k'u che alaq: E uq'ijol wa' echiri' ri Dios kub'i'tisij ruto'b'al; wo'ora e q'ij re kolob'etajik chike ri tikawex.

Ri qab'inik qasilab'ik ri oj aj chak re ri Dios

³ Kaqachajij k'u qib' chi utz che ri kaqa'ano cha' na oj ta latz'anel chike jujun chik y jela' na jinta junoq kak'aqaw b'i uq'ij ruchak ri Dios kaqa'ano. ⁴ Ruk' ronoje ri kaqa'ano e kaqak'utu oj aj chak re ri Dios. Kaqakuy k'u ronoje ruk' unimal qak'u'x, tob' oj k'o pa k'ax, pa nib'a'il o pa b'is; ⁵ tob' kab'alak'ux qapa o koj'k'am b'i pa cárcel, tob'

kakiyak kib' ruk'iyal winaq chiqij; tob' kaqatij k'axlaj chak, kaqakuy waram o kaqatij numik.

⁶ Yey kaqak'utu oj aj chak re ri Dios ma chom ri qab'linik, k'o runa'oj ri Dios quk', k'o unimal qak'u'x y k'axna'b'al qak'u'x, k'o ri Santowilaj Ruxlab'ixel ri Dios quk' y k'ax keqana' konoje ruk' ronoje qak'u'x.

⁷ Raq'alajinik oj aj chak re ri Dios ma kaqatzijoj ri saqil k'utunik, k'o ruchuq'ab' ri Dios quk' y kaqa'an ri lik usuk' y jek'ula' kaqach'ij kichuq'ab' konoje ri keyaktaj chiqij.*

⁸ Qak'ulum yakb'al qaq'ij y k'aqib'al b'i qaq'ij; e k'o ri chom kech'a't chiqij y e k'o ri tzel kech'a't chiqij. Kab'i'x chiqe oj aj raq'ul, tob' na jinta raq'ub'al kaqa'ano. ⁹ Tob' e k'i keta'am oj aj chak re ri Dios; na ruk' ta k'u ri', e k'o jujun kaki'an pacha' na keta'am ta wa'. Xtewun ne ri kamik paqawi'; na ruk' ta k'u ri', k'a oj k'aslik. Tob' lik xoja' pa k'ax, pero na oj kaminaq taj. ¹⁰ K'o q'ij oj ya'om pa b'is; na ruk' ta k'u ri', xaqi kojki'kotik. Na oj ta b'eyom; na ruk' ta k'u ri', qaya'om rub'eyomalil ri Dios chike uk'iyal tikawex. Wara che ruwachulew na jinta k'o quk'; na ruk' ta k'u ri', e ri Dios uya'om ronoje ri kajawax chiqe.

¹¹ Alaq qa hermanos aj Corinto, ronoje xqaq'alajisaj lo chiwach alaq, na jinta k'ana xqewaj chiwach alaq. Lik qak'utum che alaq ri k'axna'b'al qak'u'x k'o pa qanima'.

¹² Eta'am alaq ri'oj lik qak'utum ri rutzil qak'u'x che alaq, no'j ralaq na je ta la' ka'an alaq chiqe ri'oj. ¹³ Ek'u wo'ora kinch'a't uk' alaq pacha' alaq walk'o'al: Jela' pacha' ri'oj lik qak'utum ri rutzil qak'u'x che ralaq, jek'ula' 'ana alaq chiqe ri'oj.

Qa'ana chom che ri qab'linik qasilab'ik ma oj rocho ri Dios

¹⁴ Hermanos, mak'ulaj ib' alaq kuk' ri na kikojom ta rub'i' ri Cristo, ma ri jusuk' na kuk'ulaj ta rib' ruk' ri na

* 6:7 Ef. 6:16-17

jusuk' taj y ri q'ijisaq na kuk'ulaj ta rib' ruk' ri q'equ'm.
¹⁵ ¿Yey ri Cristo ruk' ri Belial* k'o nawi utzil chikiwach?
 ¿O sa' ri utz kuriq' junoq ukojom rub'i' ri Cristo che junoq
 na ukojom taj? ¹⁶ Ri rocho ri Dios na kuk'ulaj ta rib' ruk'
 taq ri tiox. Jek'uri'la' ralaq na jinta chi e alaq kuk' ri tiox,
 ma ralaq alaq rocho ri Dios k'aslik. E pacha' rub'i'im Rire:
 Kinjeqi' kuk' y chikixo'lib'al rike kimb'in wi.

In k'u Ri'in ki Dios y rike e nutinamit* *Lv. 26:12; Ez. 37:27*
 xcha'.

¹⁷ E uwari'che ri Dios jewa' kub'i'ij pa Ruch'a'tem:
 Chixel chikixo'lib'al ri e aj mak y chiwesaj iwib' kuk'.
 Mich'ulaj iwib' ruk' ri na chom taj chwach ri Dios,
 y jela' Ri'in kixink'ul chi utz. *Is. 52:11; Ez. 20:41*

¹⁸ Kinu'an k'u Iqaw ri',
 yey ri'ix kixu'an ix walk'o'al *2 S. 7:14*
 kacha ri Qajawxel, ri k'o ronoje unimal chuq'ab' puq'ab'.

7

¹ E uwari'che, hermanos, ruma taq wa b'i'tisinik u'anom
 lo ri Dios chiqe, qajosq'ij qib' che taq ri mak retzelam ri
 qacuerpo y ri qanima'. Ruk' jun xi'in ib' chwach ri Dios
 qachuq'ub'ej qib' che uchomaxik ri qab'inik qasilab'ik
 chwach ri Dios.

Ri Pablo kaki'kot ruma ri xuta che riglesia k'o Corinto

² Chojk'ola ko chik'u'x alaq; ma ri'oj na jinta junoq
 qa'anom ri na usuk' taj che, na jinta junoq tzaqinaq pa
 mak quma ri'oj yey na jinta junoq qasokoso'm. ³ Ek'uchiri'
 kamb'i'ij wa', na e ta re kanya k'ix alaq; ma pacha' ri
 nub'i'im lo che alaq, lik k'o alaq pa qanima'. Tob' k'u oj
 k'as ri' o tob' ne oj kaminaq chik, xa jun qak'u'x uk' alaq.

* **6:15** "Belial": Wa' e jun ub'i' ritzel winaq. * **6:16** 1 Co. 3:16; 6:19

⁴ Lik kanq'alajisaj ri k'o pa wanima' chiwach alaq, ma lik kub'ul nuk'u'x uk' alaq. Lik kinki'kot che alaq. E ne ralaq ri xnimarisan nuk'u'x y wo'ora nojinaq ri wanima' che ki'kotemal tob' oj k'o pa taq k'axk'ob'ik.

⁵ Chwi xojk'un Macedonia, paqatzij wi na oj uxlaninaq taj. Ma tob' xa pa taq xpe wi ri k'ax paqawi', xpe taq ch'a'oj chiqij y lik xok xi'in ib' pa qanima'. ⁶ Pero ri Dios, ri b'ochi'inel ke ri paxinaq kik'u'x, e xb'ochi'in qak'u'x ruma ruk'unik ri hermano Tito quk'.

⁷ Na xew ta k'u ruma ruk'unib'al xojki'kotik; e lik xojki'kotik ma xqato rire lik xki'kot ri ranima' uma ralaq. Ma xub'i'ij chiqe e lik ka'aj alaq kil alaq nuwach, lik kab'ison alaq ruma inya'om alaq pa b'is y lik ka'aj ne alaq kak'ut alaq ri rutzil k'u'x alaq chwe. Ruma taq k'u wa', ri'in más xinki'kotik, ⁸ tob' ne xub'isoj nuk'u'x echiri' xintaq b'i ri nab'e nucarta che alaq, ma wa' xukoj alaq pa b'is keb' oxib' q'ij. Pero na jinta chi kub'i'ij nuk'u'x che, ma weta'am ri carta lik k'o xutiqoj che alaq.

⁹ Ek'u wo'ora lik kinki'kotik, na ruma ta ri xb'ison alaq che ri nucarta, ma e ruma ri b'is alaq xuto' alaq cha' katzelej tzij alaq, yey wa b'is e xraj ri' ri Dios che alaq. Jek'ula' na jinta juna k'ax xqa'an ri'oj che alaq. ¹⁰ Ri b'is petinaq ruk' ri Dios e ku'an chiqe kok chiqak'u'x ri qamak, cha' jela' kuk'am lo tzeleb'al tzij y kolob'etajik chiqe y jwa' na kuya ta b'is che junoq! No'j ri b'is re ruwachulew xa kuk'am lo kamik. ¹¹ ¡Chilape k'u alaq ronoje ri utz xuk'am lo ri b'is alaq chwach ri Dios! Ma lik xok alaq il che wa' y x'aj k'u kaq'alajisaj alaq wa' chwe. Ek'u lik xpe oyowal alaq che wa jun mak y lik x'aj k'u kil alaq nuwach. Ruk' ronoje k'u'x alaq y ruk' xi'in ib', xya ib' alaq che u'anik ri utz chwach ri Dios. Ruk' k'u taq ri x'an alaq, wo'ora kaq'alajinik utz 'anom ralaq. ¹² E uwari'che, echiri' xintz'ib'aj b'i ri carta che alaq, xin'ano na xew ta ruma ri

jun x'anaw re ri na usuk' taj y na xew tane ruma ri jun x'an ri na usuk' taj che, ma xin'ano e cha' kak'ut alaq chwach ri Dios: Paqatzij wi lik kok alaq il chiqe.

¹³ Ruma k'u xok alaq il che ri qacarta, lik xnimar qak'u'x. Yey uwi' chi ri qaki'kotemal ri'oj, e ruki'kotemal ri Tito, ma lik xnimarisaj lo alaq uk'u'x. ¹⁴ Ri'in nuyakom chi q'ij alaq chwach ri Tito y na kink'ix ta che ri nub'i'im. Ma ronoje ri kaqab'i'ij che alaq lik qatzij; jek'ula' ri', janipa ri qab'i'im chi che ri Tito pawil' ralaq, lik e xe'rila che alaq. ¹⁵ Ek'u ri k'axna'b'al uk'u'x ri Tito che alaq más kanimarik echiri' kak'un chuk'u'x ruk' xi'in ib' pa anima' alaq xk'ul alaq y xya ib' alaq che u'anik janipa ri xub'i'ij che alaq. ¹⁶ Lik kinki'kotik ma che ronoje lik kub'ul nuk'u'x uk' alaq.

8

Ri qasa'n kaya'i' chike rutinamit ri Dios e k'o Jerusalem

¹ Hermanos, kaqaj keta'maj alaq ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios xkik'ut rutinamit ri Cristo e k'o pa taq ri luwar re Macedonia. ² Tob' rike na xa ta jub'iq' ri k'ax kik'owib'em, ri ki'kotemal k'o kuk' na jinta utaqexik. Y tob' lik e nib'a'ib', xik'ow ne uwi' ri xkiya che kito'ik ri kachb'i'il.* ³ Ri'in kamb'i'ij ri xinwilo: Ri xkiya'o lik pa kanima' xalax wi. Na xew ta xkiya e chirij ri k'o kuk', ma xkiya ne uwi'. ⁴ Lik k'u xeb'elaj che kaqaya luwar chike eb'are jun kekito' pan rutinamit ri Dios ruk' wa qasa'n kamolik. ⁵ Janipa k'u ri qoye'em ri'oj chike na xew ta chi xki'an ri', ma nab'e ne xkiya kib' puq'ab' ri Dios, k'a tek'uchiri' xkiya ri kanima' chiqe ri'oj cha' jela' kaki'an janipa ri rajawal uk'u'x ri Dios. ⁶ Ruma k'u la' hermanos, xqab'i'ij che ri Tito chuk'isa na utza'm wa chak xujeq uk' ralaq puwi rumolik ri qasa'n, ma wa' e k'utub'al re ri relej k'u'x alaq.

* 8:2 1 Co. 16:1-4

⁷ E lik utz ri 'anom ralaq che ronoje taq wa': lik k'o kub'ulib'al k'u'x alaq ruk' ri Dios, lik kariq alaq utzijoxik Ruch'a'tem ri Dios, ya'tal runa'oj ri Dios che alaq, alaq sak'aj che u'anik ruchak ri Dios yey lik ne k'ax kojna' alaq; jek'uri'la', 'ana alaq chi utz wa jun chak re kito'ik ri nik'aj chik qa hermanos. ⁸ Ruk' wa' na kintajin ta che uya'ik jun taqanik che alaq. Ma xew xintzijoq che alaq ri kisak'ajil ri jujun chik che kito'ik ri kachb'i'il, cha' jela' kak'ut alaq paqatzij wi k'ax kena' alaq ri jujun chik hermanos. ⁹ Ma lik eta'am chi alaq ri unimal rutzil uk'u'x ri Qanimajawal Jesucristo. Rire lik b'eyom; na ruk' ta k'u ri', ruma ri rutzil uk'u'x che alaq, xu'an nib'a' che rib' cha' ruk' runib'a'il e xuya rub'eyomalil ri Dios che ralaq.

¹⁰ Chwi k'u wa qasa'n kamolik, kanya na'oj alaq puwi ri taqal che ka'an alaq; ma junab'ir xjeq lo alaq umolik wa' yey x'an alaq ruk' ronoje k'u'x alaq. ¹¹ Ek'u wo'ora k'isa pan alaq utza'm wa' ruk' ronoje k'u'x alaq, jela' pacha' ri xjeqeb'ej lo alaq u'anik. Ya'a k'u alaq janipa ri kach'ij alaq uya'ik. ¹² Ma e junoq lik karaj kaqasanik, ri Dios kuk'ul chi utz ri qasa'n kuya'o e chirij ri k'o ruk'; ma ri Dios na kutz'onoj ta che jun ri na jinta ruk'. ¹³ Na kamb'i'ij ta wa' cha' kakanaj kan alaq pa nib'a'il ruma ri keto' alaq jujun chik. Ma e ri karaj e chiqajujunal k'o quk' janipa ri kajawax chiqe. ¹⁴ Wo'ora paq'ab' alaq k'o wi keto' alaq ri e k'o pa k'ax. Taqal k'u che alaq kajach alaq upa ri k'o uk' alaq cha' jela' katz'aqatisaj alaq ri kajawax chike rike. We xopon k'u juna q'ij echiri' ralaq k'o alaq pa k'ax, ek'uchiri' taqal chike rike kakito' ralaq. We konoje jela' kaki'ano, kaya'taj k'u chike chikijujunal janipa ri kajawaxik. ¹⁵ E jela' pacha' ri tz'ib'ital kan pa Ruch'a'tem ri Dios:

E ri lik k'i xumolo,
 na jinta uqax xkanaj kan ruk'
 ma xujach chike ri jujun chik;

yey e ri na k'i ta xumolo,
 xaqare' xu'ana pan ruk'
 ma ri kajawax che xya'taj ruma jun chik *Éx. 16:18*
 kacha'.

Ri etaqom b'i che umolik ri qasa'n

¹⁶ Xa maltiox k'u che ri Dios ma ukojom pa ranima' ri Tito kuto' alaq jela' pacha' kan'an ri'in. ¹⁷ Ma xew ximb'i'ij che ke'rila alaq, na jampatana ruk' ki'kotemal xunimaj ma lik kacha uk'u'x che ke'rila wach alaq. ¹⁸ Junam k'ut ruk' ri Tito kaqataq b'i jun chik hermano cha' karachb'ilaj b'i. Wa' e jun lik chom ruch'a'tib'exik ka'an pa taq riglesias ruma ri utzilaj chak u'anom che utzijoxik ri Utzilaj Tzij. ¹⁹ Na xew tane wa', ma wa jun hermano cha'om kuma riglesias re kojrachb'ilaj pa taq ri koj'ek wi che umolik y che ujachik wa' wa qasa'n. Wa' wa chak oj k'o wi e re yakb'al uq'ij ri Qanimajawal Jesucristo y e k'utub'al re ri relej qak'u'x. ²⁰ Ekojom qachb'i'il cha' na junta k'o kech'a't chiqij che uchapab'exik wu'k'iyal qasa'n k'o paqaq'ab'. ²¹ Ri kaqaj ri'oj e kaqa'an ronoje chi utz chwach ri Qanimajawal Jesucristo y chikiwach ri tikawex. ²² E uwari'che junam kuk' ri keb'ek, kaqataq b'i jun chik hermano. Wa' na xa ta julaj uk'utum lik kacha uk'u'x che uk'iyal chak. Yey wo'ora más ne kacha uk'u'x che wa b'enam ma lik kub'ul uk'u'x uk' alaq. ²³ Ri Tito e wachb'i'il ri'in, junam oj to'b'el e alaq. Yey ri hermanos erachb'ilam b'i, echa'om lo kuma ri tinamit re ri Cristo, ma ruk' ri kib'inik ksilab'ik kiyakom uq'ij ri Cristo. ²⁴ E uwari'che chek'ulu alaq chi utz cha' jela' kak'ut alaq ri rutzil k'u'x alaq y jek'ula' kaq'alajin chikiwach riglesias su'b'e lik kojki'kot che alaq.

9

Ri Dios karaj keqato' ri nib'a'ib' ruk' ronoje qak'u'x

¹ Puwi k'u wa qasa'n re to'b'al ke rutinamit ri Dios, na kajawax ta chik kantz'ib'aj pan che alaq, ² ma weta'am chi ri relej k'u'x alaq re kato'b' alaq. E uwari'che nuyakom q'ij alaq chikiwach ri e aj Macedonia. Ri'in nub'i'im, ri alaq aj Acaya* k'o chi qasa'n molom lo alaq junab'ir. Yey ruma wa 'anom ralaq, e k'i chike ri e aj Macedonia xkijeq kaki'an ke ruk' ronoje kik'u'x. ³ E uwari'che eb'enutaqom b'i wa hermanos uk' alaq cha' kakito' alaq che uk'isik umolik ri qasa'n. Ma we yijb'am chi alaq ri qasa'n jela' pacha' ri nub'i'im loq, kaq'alajin k'u ri' lik qatzij ri xqab'i'ij echiri' xqayak q'ij alaq. ⁴ Ma k'axtaj kinkachb'ilaj b'i jujun aj Macedonia yey we xojopon k'u uk' alaq, ke'qariqa' k'amaja' yijb'am alaq ri qasa'n. We e xu'ana ri', k'ixb'al k'u chiqe ri'oj y che ralaq, ma lik xkub'i' qak'u'x uk' alaq yey na x'an ta k'u alaq ri qab'i'im loq. ⁵ Ruma k'u wa', xinch'ob'o keb'enutaq b'i uk' alaq wa hermanos cha' kenab'ej b'i chiqawach ri'oj y kakito' alaq che umolik ri qasa'n b'i'tisim chi alaq. Jek'ula' we xojopon ri'oj, yijb'am chi alaq wa'. Kaq'alajin k'u ri' xqasan alaq ruk' ronoje k'u'x alaq y na e ta ruma xtaq alaq che.

⁶ Kankuxtaj k'u wa' che alaq: China ri na k'i ta ri kutiko, ri' na k'i ta ri kumolo. Yey china ri lik k'i ri kutiko, ri' lik k'i ri kumolo. ⁷ E uwari'che, chijujunal alaq chuya'a ruqasa'n e chirij janipa ri xalax lo pa ranima', na ruk' ta b'is y na ruma ta minom alaq chupa. Ma ri Dios lik kuk'ul uk'u'x ri kuya ruqasa'n ruk' ki'kotemal. ⁸ Yey lik k'o puq'ab' ri Dios kuto' alaq cha' kak'iyar janipa ri k'o uk' alaq y jela' k'o ronoje ri kajawax che alaq y na xew ta ri', ma kuya ne uwi' cha' jela' kato'b' alaq che u'anik chomilaj taq chak. ⁹ E pacha' ri tz'ib'ital kan chupa Rutzij Upixab' ri Dios: Xujach ri k'o ruk' re keb'uto' ri nib'a'ib';

* [9:2 Corinto e jun tinamit k'o pa ri luwar re Acaya.](#)

janipa k'u ri utz u'anom
na kasach ta uwach
kacha'.

Sal. 112:9

¹⁰Ri Dios e kaya'w re rija' che rawanel yey e kaya'w re ri wa che ri kawa'ik. Ek'u ri' Rire kuya na janipa ri kajawax che alaq y kuya ne uwi', cha' ruk' wa' ka'an alaq ri utz y jek'ula' lik k'o kutiqoj ri utzilaj chak ka'an alaq. ¹¹Jela' k'u ri', kak'o'ji' uk'iyal uwach b'eyomalil uk' alaq cha' ruk' wa' kato'b' alaq ruk' ronoje k'u'x alaq. Y ek'uchiri' ri'oj kaqak'am b'i wa qasa'n chike ri e k'o pa k'axk'ob'ik, rike kakitioxij che ri Dios. ¹²Ek'u wa' wa to'b'al na xew ta kutz'aqatisaj ri kajawax chike, ma e kukoj pa kanima' rike ri lik ketioxin chwach ri Dios ¹³y jela' ri kek'uluw re wa qasa'n lik kakiyak uq'ij ri Dios. Ma wa' e k'utub'al re paqatzij wi xkoj alaq ri Utzilaj Tzij re ri Cristo y kab'in alaq chupa wa', yey e k'utub'al re ri relej k'u'x alaq chike rike y chike konoje rutinamit ri Dios. ¹⁴Jek'ula' rike k'utub'al re ri rutzil kik'u'x che alaq, kaki'an orar paw'i alaq ruma ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios kilom che alaq. ¹⁵Xa maltiox k'u che ri Dios ruma ri nimalaj sipanik uya'om chiqe, ma wa' lik na jinta k'o wi!

10

Ri Pablo kuto'b'ej rib' chikiwach ri kakik'aq b'i uq'ij

¹Ri'in in Pablo kuaj kankoj wib' chiwach alaq chupa rub'i' ri Cristo, ri na ku'an ta nim che rib' y lik utz uk'u'x. Ma e k'o jujun chixo'lib'al alaq kech'a't chwij, kakib'i'ij echiri' in k'o uk' alaq, pacha' kanxi'ij wib' kanch'a'b'ej pa alaq; yey echiri' in k'o naj y kintz'ib'an k'u pan uk' alaq, na kanxi'ij ta k'ana wib' kan'an wa', kecha'. ²Kantz'onoj k'u che alaq choka alaq il che wa kantz'ib'aj pan che alaq, cha' we xinopon uk' alaq na kajawax ta chik kanch'a'b'ej kipa jujun che alaq. No'j we kajawaxik, kan'an na k'u ri' wa'

chike ri kakib'i'ij xa pa qe ri'oj kojtaqanik. ³ Qatzij, ri'oj xa oj tikawex, pero na kaqa'an ta qe'oj pacha' ri kaki'an ri winaq re ruwachulew. ⁴ Ma echiri' kojch'o'jin chirij ri na utz taj, na kaqa'an ta ruk' qachuq'ab' o qana'oj ri'oj, ma e kaqa'an ruk' ruchuq'ab' y ruto'b'al ri Dios cha' jela' kaqasach uwach ronoje ri kayaktaj chirij ri Dios; ⁵ wa' e ri itzel taq na'oj y tak'ab'al q'ij, ri keb'uw'atej ri tikawex cha' na kaketa'maj ta uwach ri Dios. Kaqaya k'u ronoje taq no'jib'al puq'ab' ri Cristo cha' ku'an pacha' runa'oj Rire. ⁶ Echiri' kaqilo lik kakoj alaq utzij ri Cristo, k'a tek'uchiri' kaqaq'at tzij pakiwi ri e aj palajiy tzij.

⁷ Ralaq xew kataqej alaq ri kilitaj uwach. We k'o k'u junoc ujikib'am uwach chirib'il rib' lik k'o puq'ab' ri Cristo, e chuch'ob'o chi utz wa': Na xew ta rire k'o puq'ab' ri Cristo, ma jenela' ri'oj. ⁸ Y na xew ta ri', ma na kink'ix tane che tob' kanjikib'a' uwach ri taqanik kaqa'an paw'i' alaq, ma wa' e ri Qajawal ya'yom paqaq'ab'. Y wa' na re ta sachib'al wach alaq, ma re k'iyib'al alaq chwach ri Dios. ⁹ Na kuaj taj kach'ob' alaq raqan e kanxib'ij pa alaq ruk' ri kantz'ib'aj pan che alaq. ¹⁰ Ma k'o keb'i'n re: «Ri Pablo chupa taq rucartas lik k'ax ri kub'i'ij, pacha' lik k'o uchuq'ab'; no'j echiri' k'o chiqawach, kuxi'ij rib' y na il tane uwach ruch'a'tem» kecha'. ¹¹ Ek'u ri keb'i'n re wa' chirajawaxik kaketa'maj na je ta la' u'anom, ma e janipa ri kaqatz'ib'aj pan che alaq, junam ub'i'ixikil kaqa'ano echiri' oj k'o chiwach alaq.

¹² Ri'oj na kaqach'ob' tane kaqajunimaj qib' kuk' ri jujun xa kakitak'ab'a' kiq'ij chikib'il kib'. Ma rike xa kakijunimaj kib' kuk' ri kachb'i'il. Ri keb'anaw re wa', na jusuk' ta ri kina'oj. ¹³ No'j ri'oj na kaqatak'ab'a' tane qaql'ij ruma juna chak na qa'anom taj, ma e kaqa'an ri uya'om ri Dios paqaq'ab'. Yey e Rire ri xuya chiqe xojopon k'a chila' uk' alaq ruk' ri Utzilaj Tzij. ¹⁴ We tamaji e ri Dios ya'yom

chique kojopon uk' alaq, ri' xa pa qe ri'oj kaqa'an ri chak uk' alaq. Pero na e ta ri'. Lik k'u taqal chique kaqapixab'aj pan alaq wo'ora, ma ri'oj oj ri nab'e xojopon uk' alaq ruk' ri Utzilaj Tzij re ri Cristo. ¹⁵ Na kaqatak'ab'a' tane qaq'ij xa pa qe ri'oj ruk' ruchak jun chik. Ri qoye'em e jalan kanimar ri kub'ulib'al k'u'x alaq, jek'ula' kanimar ri qachak chixo'lib'al alaq e chirij ri uya'om ri Dios paqaq'ab'. ¹⁶ Tek'uchiri' we xutzin ri qachak chixo'lib'al alaq, utz k'u ri' kojel b'i y koj'ek pa k'amaja' katzijox wi ri Utzilaj Tzij re ri Cristo, y jela' na ke'qamina ta qib' pa ri chak re jun chik, cha' na kaqatak'ab'a' ta qaq'ij ruk' ri chak na qa'anom ta ri'oj.

¹⁷ China k'u ri karaj kuyak uq'ij,
e chuq'alajisaj ri' janipa ri u'anom

ri Dios Qajawxel che rub'inik usilab'ik *Jer. 9:23-24*

¹⁸ Ma we jun kutak'ab'a' uq'ij xa chirib'il rib', ri' na jinta uchak ri ku'ano; no'j we e ri Dios kayakaw uq'ij, e q'alaj ri' utz ri chak u'anom.

11

Ri kaki'an taqo'n chikib'il kib'

¹ Chinkuyu k'ana alaq we kinch'a't k'enoq pacha' junoq ch'u'jerinaq. ² Kan'an k'u wa' ma lik k'ax kann'a' alaq, yey wa k'axna'b'al nuk'u'x che alaq e ri Dios kojyom pa wanima'. Ma ri'in nuya'om alaq puq'ab' ri Cristo y xew puq'ab' Rire kuaj k'o alaq. E pacha' juna achi echiri' kuya rumi'al puq'ab' juna ala pa k'ulanikil. Ri karaj rachi e kuya puq'ab' rala jun saqil q'apoj ali. Jek'ula' ri kuaj ri'in che ralaq e na jinta k'ana ch'ul che alaq chwach ri Cristo. ³ Lik kub'isoj nuk'u'x ma k'axtaj kak'ulumaj e alaq jela' pacha' ri xuk'ulumaj ri Eva ojertan echiri' xsokotaj ruma ri tzel uno'jib'al ri kumatz. Ma k'axtaj kajalk'ataj ri na'oj alaq, kesaj k'u ib' alaq puq'ab' ri Cristo y na kataqej ta

chi alaq ruk' ronoje k'u'x alaq. ⁴ Kamb'i'ij wa' ma echiri' kopon junoq uk' alaq, tob' junwi ri tzijonik ku'an puwi ri Jesús chwach ri tzijonik qa'anom ri'oj che alaq, ;lik kak'ul k'u alaq ri'!. Y kak'ul ne alaq ri petinaq ruk' juna chik uxlab'ixel, tob' na e ta ri Ruxlab'ixel ri Dios k'ulum chi alaq. Kak'ul ne alaq jun chik tzij, tob' junwi chwach ri Utzilaj Tzij kojom chi alaq.

⁵ K'o ri kakib'i'ij e nimaq taq taqo'n yey kakitak'ab'a' kiq'ij. ;K'o neb'a más kiwach rike chinuwa ri'in? Kanch'ob' ri'in, na jintaj. ⁶ Ma tob' na kinch'a't ta ri'in ruk' nimaq taq ch'a'tem pacha' ri kaki'an rike, pero ri'in más k'o weta'am chikiwa rike; y wa' nuk'utum chiwach alaq ruk' ronoje ri nu'anom chixo'lib'al alaq.

⁷ Laj k'o ri kakich'ob' raqan na jinta nuwach; ma echiri' xintzijoj ri Utzilaj Tzij re ri Dios che alaq, na xintz'onoj tane k'ana rajil ri nuchak. ;K'o neb'a numak ri' chiwach alaq ruma wa'? Ma we xin'an ch'uti'n che wib', e cha' kanimarisax q'ij ralaq chwach ri Dios. ⁸ Echiri' ri'in xink'o'ji' uk' alaq, e jujun chik iglesias ri xkitaq lo puaq chwe. Ek'u xink'am puaq chike rike cha' utz xinq'alajisaj ri Utzilaj Tzij chiwach ralaq. ⁹ Ma echiri' in k'o uk' alaq yey k'o k'u xajawax chwe, na jinta xintz'onoj che ralaq. Ri xeto'w we e ri hermanos e petinaq Macedonia. Na jinta k'u xink'am che ralaq ma na xuaj taj xinya alk'ayew che alaq y na kuaj tane kan'an wa' chiqawach apanoq. ¹⁰ Yey paqatzij wi ri Q'ijsaq re ri Cristo pa wanima' k'o wi; ruma k'u ri' kanjikib'a' uwach wa': E na jinta junoq chila' Acaya kesan re ri ki'kotemal kann'a'o ruma na kanya ta alk'ayew che alaq. ¹¹ Chiwach ralaq, ;sa' nawi ub'e na kantz'onoj ta wajil che alaq? ;Ruma nawi na k'ax ta kann'a' alaq? Na e ta ri', ma ri Dios lik reta'am sa' ri k'o pa wanima'.

¹² Ek'u ri na kantz'onoj ta wajil che alaq, na kanwoq'otaj ta u'anik cha' jela' kaq'alajinik na junam ta kojchakun

ri'oj pacha' ri jujun chik, ri kakijunimaj ri kichak ruk' ri qachak ri'oj xa re yakb'al kiq'ij. ¹³ Rike xa e sokoso'nel, na e ta saqil taqo'n ma ki'anom che kib' pacha' e taqo'n re ri Cristo. ¹⁴ Makam k'u anima' alaq che wa'; ma jenela' ku'an ri Satanás, ku'an che rib' pacha' e jun ángel re Q'ijsaq. ¹⁵ E uwari'che makam anima' alaq che we ri e aj chak re ri itzel winaq kaki'an che kib' pacha' e 'anal re ri jusuk'. Pero kopon k'u ri q'ij echiri' kakik'ul na ri tojb'al re ri na utz taj ki'anom.

¹⁶ Jumul chik kamb'i'ij: Mach'ob' alaq we ri'in xinch'u'-jerik. Yey we k'o junoq che alaq jela' kuch'ob'o, chuya'a luwar chwe kantak'ab'a' k'ana nuq'ij pacha' junoq ch'u'-jerinaq. ¹⁷ Ri kaqatak'ab'a' qaq'ij na e ta uk'utu'n ri Qanimajawal chiqe; pero kantak'ab'a' k'ana nuq'ij pacha' junoq na jusuk' ta runa'oj. ¹⁸ Lik e k'i ri kakitak'ab'a' kiq'ij ruma ri kaki'an che ruwachulew, yey wo'ora kan'an k'ana we ri'in. ¹⁹ Ralaq lik k'o na'oj alaq; na ruk' ta k'u ri', lik kek'ul alaq ri sachinaq kina'oj. ²⁰ E kuyum k'u alaq ri' rike tob' lik ketaqan pawil' alaq, kakichap ri e alaq y kakik'is ne rub'itaq e alaq, yey lik kaki'an nim che kib' chiwach alaq. ¡Kuyum ne alaq tob' kakipach' q'ab' chipalaj alaq! Ronoje wa' kuyum alaq y na jinta kab'i'ij alaq che. ²¹ Laj k'ixb'al k'u chwe ri'in ma na xinch'ij ta u'anik pacha' ri kaki'an rike.

Pero we rike na kek'ix ta che kakitak'ab'a' kiq'ij, jek'ula' ri' kan'an ri'in, tob' ruk' wa' pacha' in ch'u'jerinaq. ²² Rike kakitak'ab'a' kiq'ij ma e aj hebreo; jela' ri'in, in aj hebreo yey kanriq ri ch'a'tem hebreo. Rike kaki'an nim che kib' ma e kuk'il ri tinamit re Israel, jela' ri'in in kuk'il ri tinamit re Israel. Rike kakiyak kiq'ij ma e ralk'o'al kan ri Abraham; jela' ri'in, in ralk'o'al kan ri Abraham. ²³ Rike kakib'i'ij e aj chak re ri Cristo, jela' ri'in paqatzij wi in aj chak re ri Cristo yey más nim ri chak nu'anom ri'in chikiwa rike.

Tob' kinch'a't pacha' in ch'u'jerinaq, kamb'i'ij k'u wa': Ri'in más in chakuninaq y más nutijom k'ax chikiwach rike. Ma uk'iyal laj b'alak'um nupa, uk'iyal laj inya'om pa cárcele, uk'iyal laj xtewun ri kamik panuwi'. ²⁴ Raj judi'ab' wo'ob' laj xkijich' nupa pa treinta y nueve asial.*

²⁵ Yey oxib' laj in 'anom pa b'arion, julaj in 'anom pa'b'aj.* Oxla'j ya laj in jiq'inaq pa ya' ruma xmuqutaj ri barco in k'o chupa, yey xinch'ij ne jun aq'ab' ruk' jun q'ij in k'o chwi ri mar. ²⁶ Uk'iyal laj nu'anom unimal b'e. Ya laj in jiq'inaq pa taq nimaya'. Ya laj in kaminaq pakiq'ab' eleq'omab' y pakiq'ab' ri na e ta kuk'il ri nutinamit. Ya laj inkamisam kuma ne ri watz-nuchaq'. Ya laj inkamisam pa taq tinamit, pa taq luwar katz'intz'otik y chwi ri mar. Ya laj ne inkamisam kuma ri kakib'i'ij kub'ul kik'u'x ruk' ri Cristo, tob' wa' na qatzij taj. ²⁷ Nutijom k'axlaj chak y kosik. Uk'iyal laj nukuyum waram, numik y tzajin chi'. Ruma taq ri lik k'o kan'ano, uk'iyal laj na utz ta chi ne xinwa'ik. Nutijom k'axk'olil tew y xinkanajik na jinta chi ne nuq'u'. ²⁸ Y xaqi uwi chi wa', ri jujun q'ij lik sa'chi rub'is nuk'u'x kuma taq riglesias; e kanna' ri'in wa' e pacha' jun eqa'n k'o panuwi'. ²⁹ We k'o junoq k'o pa k'ax y na jinta uchuq'ab', e kanna' ri'in pacha' in ri ink'ulumayom re wa'. We k'o junoq kumin junoq chik pa ri mak, wa' kuya woyowal.

³⁰ We chirajawaxik k'ut kanyak nuq'ij, ri tak'ab'al nuq'ij kan'ano e kantzijo'j taq ri kuq'alajisaj, ri'in na jinta nuchuq'ab'. ³¹ Ek'u ri Dios, Ruqaw ri Qanimajawal Jesucristo ri na jinta utaqexik nim uq'ij, e eta'mayom re na raq'ub'al ta wa kamb'i'ij. ³² Tape k'u alaq ri xink'ulumaj Damasco: Ri aj wach k'o chwach ri rey Aretas xtaqan che kiko'jik e aj chajal re ri tinamit cha' kinkichapo. ³³ Yey

* [11:24 Dt. 25:3](#) * [11:25 Hch. 14:19](#)

ruma k'u ri' xinqasax lo chupa jun nimalaj chakach, ximom lo ruk' lazo chwi jun nimalaj tapia k'o ventana che.

12

Tob' ri Pablo lik utijom k'ax, ruchuq'ab' ri Dios k'o ruk' rire

¹ Tob' na jinta kutiqoj che junoq ku'an nim che rib', na ruk' ta k'u ri' kantzijoj sa' ruk'utum y ruq'alajisam ri Qajawal chinuwach. ² Lik weta'am k'u uwach jun achi uya'om rib' puq'ab' ri Cristo. Ek'u kajlajuj junab' wa' rik'owik echiri' rire xk'am b'i k'a chila' chikaj. Na weta'am ta k'ut we xk'am b'i ruk' rucuerpo o xa e ri ranima' xe'ek, xew ri Dios eta'mayom re. ³ Xew k'u weta'am xk'am b'i, tob' pacha' ri nub'i'im chik, na weta'am taj we xk'am b'i ruk' rucuerpo o xa e ri ranima' xe'ek, xew ri Dios eta'mayom re. ⁴ Ri weta'am, e xk'am b'i chupa ri chomilaj luwar chila' chikaj. Chila' k'u ri' xuta chomilaj taq tzij yey wa' na ya'tal tane k'ana che junoq kutzijoj. ⁵ Kamb'i'ij k'u ri', utz kanyak uq'ij ri xilow re y ri xta'w re wa'. Pero we kanyak nuq'ij ri'in, na e ta kantzijoj ri q'alajisam chwe, ma xew kantzijoj ri k'aqib'al b'i nuq'ij. ⁶ Ma we ta kuaj kanyak nuq'ij ruma ruq'alajisam ri Dios chwe, ri' na raq'ub'al ta ri kamb'i'ij, ma lik e ub'e ri'. Pero na kan'an taj, ma na kuaj taj k'o junoq kukoj uwi ri ilitajinaq y ri tatajinaq chwe.

⁷ Yey cha' na kanyak ta k'u nuq'ij ruma na jinta k'ana k'o wi ri q'alajisam chwe, xya'taj k'u che ri Satanás kukoj jun k'ax che ri nucuerpo pacha' juna k'iix xaqi kuch'ikich'a' chwe. ⁸ Ruma k'u ri', oxlaj xinelay che ri Qajawal cha' karesaj wa' chwe. ⁹ No'j Rire jewa' xub'i'ij chwe: «Ri unimal rutzil nuk'u'x k'o awuk', e wa' ri lik kajawax chawe. Ma ri nuchuq'ab' más kaq'alajin kuk' ri na jinta kichuq'ab'» xcha'. E uwari'che ri'in lik kinki'kot che echiri' na jinta nuchuq'ab', ma jela' e kak'o'ji' ruchuq'ab' ri Cristo wuk'. ¹⁰ Ruma k'u la', ruk' ki'kotemal kanch'ij

taq ri k'ax kape panuwi' ruma in re ri Cristo, tob' na jinta nuchuq'ab', tob' e k'o ri tzel kech'a't lo chwij, tob' nukuyum nib'a'il, tob' inya'om pa k'ax y pa b'is; ma echiri' kann'a'o na jinta nuchuq'ab', e más kann'a' ruchuq'ab' ri Cristo k'o wuk'.

¹¹ Xa uma k'u ralaq xintak'ab'a' nuq'ij pacha' ku'an junoq na jusuk' ta runa'oj, pero e ralaq xinminow ala q chupa. Ek'u ri lik usuk' e ralaq ri kayakaw ala q nuq'ij. Ma tob' na jinta nuwach ri'in, pero wa' wa nimaq e taq'o'n ri xa kaki'an nim che kib', rike na jinta más kiwach chinuwa ri'in. ¹² Echiri' xinchakun chixo'lib'al ala q, xq'alajin chiwach ala q in uta q'o'n ri Cristo. Ma echiri' xink'oji' uk' ala q, na xinkos ta che uk'utik chiwach ala q taq ri k'utub'al re ruchuq'ab' ri Dios ruk' nimaq taq milagros. ¹³ ¿Sa' nawi ri xinjaljob' wi chiwach ala q? ¿Na xin'an ta neb'a che ala q pacha' ri xin'an chike ri nik'aj chik iglesias? Laj e ri xinjaljob' wi ma na xinya ta alk'ayew che ala q ruma na xintz'onoj ta wajil che ala q. We e numak wa', kuyu ala q numak.

Ri Pablo kuyijb'a' pan ri urox roponib'al Corinto

¹⁴ Tape ala q: Ri'in nuyijb'am chi wib' cha' kinopon uk' ala q churox laj. Y we xinoponik, na kanya ta alk'ayew che ala q, ma na jinta k'o kantz'onoj che ala q. Ek'u ri kuaj che ala q na e ta ri k'o uk' ala q, ma e ri kak'ut ala q ri rutzil k'u'x ala q chwe. Xew k'u lik kuaj kanto' ala q pacha' ku'an juna achi kuk' ri ralk'o'al. Ma chike ri kichu-kiqaw taqal wi kakitzukuj ri kajawax chike ri ch'uti'q; na e ta ri ch'uti'q ri taqal chike kakitzukuj ri kajawax chike ri kichu-kiqaw. ¹⁵ Ek'u ri'in ruk' ronoje nuk'u'x na xew ta kank'is ronoje ri k'o wuk', ma kanya ne wib' che to'ik ala q ruk' ri k'aslemal ala q chwach ri Dios. Pero e kanwil ri'in, echiri' más kank'ut ri k'axna'b'al nuk'u'x che ala q, e más kaq'ob' ri k'axna'b'al k'u'x ralaq chwe ri'in.

¹⁶ Eta'am k'u alaq na xinya ta alk'ayew che alaq. Na ruk' ta k'u ri', e k'o ri kakib'i'ij xinwesaj ne puaq che alaq xa xe'laq'ay. ¹⁷ ¿Su'chak kach'ob' alaq wa'? ¿K'o neb'a juna sokoso'nel nutaqom b'i uk' alaq? ¹⁸ Ri'in xintz'onoj che ri Tito ke'rila alaq y xintaq b'i ri jun hermano ruk'. ¿Xu'an neb'a eleq' ri Tito che alaq? Rire junam wuk' ri'in xa jun qak'u'x che ri kaqa'ano.

¹⁹ Hermanos, laj kach'ob' alaq e ronoje wa nub'i'im loq xa re to'b'al qib', pero na e ta ri'. Ma paqatzij wi chwach ri Dios y chupa rub'i' ri Cristo qab'i'im lo wa' re to'b'al e alaq, ri lik k'ax kaqana' alaq. ²⁰ Kub'isoj nuk'u'x ma k'axtaj we xinopon uk' alaq, na utz ta 'anom alaq y jela' k'u ri' na kuk'ul ta nuk'u'x ri ki'nriqa'. Yey we e ri', laj na kuk'ul ta k'u'x alaq ri woponib'al ma ri' yaj ri ki'n'ana'. Kub'isoj k'u nuk'u'x ma k'axtaj k'o ch'a'oq chixo'lib'al alaq, k'o ri k'ax kik'u'x chikij jujun chik, k'o oyowal chiwach alaq, jachom pa alaq, k'o ri kakich'amij kib', k'o ri e aj molot, k'o ri kaki'an nim che kib' yey e k'o ri e soq'osaq e kiwach e tzukul ch'a'oj. ²¹ Kub'isoj k'u nuk'u'x ma k'axtaj we xinopon tanchi uk' alaq, laj ki'nriqa' e k'i che alaq k'a e k'o pa mak y na kitzelem ta kitzij chwach ri Dios; ma kaki'an taq ri ch'ulilaj mak, kaketz'ab'ej uwa kiq'ij kuk' jujun chik na kik'ulel taj y kiya'om kib' che u'anik ronoje taq ri rayib'al re ri kiti'jil. We xi'nriqa' k'u ri' wa', lik kink'ix chwach ri Dios uma ralaq y keb'enuwoq'ej k'u ri' ri keb'anaw re wa'.

13

¹ Rutzij Upixab' ri Dios jewa' kub'i'ij: «We e k'o keb' oxib' kakijikib'a' uwach rumak junoq ma xkilo echiri kamakunik, kaq'at k'u tzij ri' puwi raj mak.»* E urox laj wa' kinopon uk' alaq, ² yey k'o kuaj kamb'i'ij che onoje alaq y

* 13:1 Dt. 19:15

chike ri na koq'otam ta kan ri kimak. Wa' e ri nub'i'im chi kan che alaq echiri' xinopon chukalaj uk' alaq y wo'ora kamb'i'ij tanchik tob' na in jinta uk' alaq: We xinopon tanchik, na ki'nto'o ta wi' alaq. ³ Kank'ut k'u ri' chiwach alaq ri katz'onoj alaq, wa' e ri k'utub'al re we paqatzij wi ri nutzij ri'in e utzij ri Cristo. Ma Rire na kuxi'ij ta rib' yey lik k'o uchuq'ab' re kusuk'upij ri b'inik silab'ik alaq. ⁴ Paqatzij wi ri Cristo echiri' xkamisax chwa cruz e pacha' na jinta uchuq'ab', pero wo'ora Rire k'aslik ruma ruchuq'ab' ri Dios. Jek'uri'lla' we ri'oj xa jun qa'anom ruk' ri Cristo, e pacha' na jinta qachuq'ab' ruma ri k'ax kaqatijo, no'j koj'asi' ruma ruchuq'ab' ri Dios k'o quk' yey kaqak'ut na k'u ri' wa chuq'ab' echiri' kojopon uk' alaq. ⁵ Ch'ob'alo alaq raqan we paqatzij wi k'o k'utub'al re ri kub'ulib'al k'u'x alaq ruk' ri Qanimajawal Jesucristo y k'o k'u alaq puq'ab' Rire. ¿Na eta'am ta neb'a alaq Rire k'o pa anima' alaq? ¿O k'axtaj na jinta ne k'ana k'utub'al re wa' chupa ri b'inik silab'ik alaq? ⁶ Ek'u kuaj ri'in keta'maj alaq wa': Che ri qab'inik qasilab'ik kaq'alajinik k'o ri Cristo pa qanima' y Rire kaki'kot ruk' ri qa'anom. ⁷ Kaqatz'onoj k'u che ri Dios cha' ralaq na katzaq ta k'ana alaq chupa ri na utz taj. Na kaqatz'onoj ta wa' re yakb'al qaq'ij ri'oj, ma xew kaqaj ka'an alaq ri utz, tob' e k'o ri kakik'aq b'i qaq'ij ri'oj.* ⁸ Ma ri'oj na jinta paqaq'ab' kaqak'aq b'i kiq'ij ri keb'in chupa ri Q'ijsaq. Ri qaqa'ano e kojchakun ne ruma ri Q'ijsaq cha' konoje keb'in chupa. ⁹ E uwari'che lik kojki'kot che we kak'oji' chuq'ab' ralaq che u'anik ri utz, tob' kilitaj k'ut pacha' e na jinta chi qachuq'ab' ri'oj. Kaqatz'onoj k'u che ri Dios cha' e kuchomaj chi utz ri b'inik silab'ik

* **13:7** “Tob' e k'o ri kakik'aq b'i qaq'ij ri'oj”: We ri aj Corinto kakiyijb'a kib', na kajawax ta chik kaq'at tzij pakiwi'. We jek'ula' ri' xu'ano, laj e k'o jujun kakib'i'ij na jinta uchuq'ab' ri Pablo ma na xuq'at ta tzij pakiwi' jela' pacha' ri ub'i'im loq.

alaq. ¹⁰ Ruma k'u wa', kintz'ib'an apanoq xaloq' k'amaja' kinopon uk' alaq, cha' we xinoponik, na kajawax ta chi k'ax kinch'aw paw'i alaq. Ma ri chak uya'om ri Dios chwe e re k'iyib'al alaq, na re ta sachib'al wach alaq.

K'isb'al uch'a'tem ri Pablo che riglesia k'o Corinto

¹¹ K'isb'al k'u re hermanos, kamb'i'ij wa' che alaq: K'ola ki'kotemal pa anima' alaq, suk'upij ri b'inik silab'ik alaq chwach ri Dios, nimarisaj k'u'x alaq chiwach alaq, chu'ana xa jun k'u'x alaq y k'ola alaq chi utzil chomal. Y ek'u ri Dios, ri aj ya'l utzil chomal y rutzil k'u'xaj, kak'o'ji' uk' alaq. ¹² Ya'a rutzil wach alaq chiwach alaq ruk' jun saqil tz'ub'uj chi'aj chwach ri Dios.† ¹³ Konoje ri hermanos wara kakiya pan rutzil wach alaq. ¹⁴ K'ulu k'u onoje alaq ri unimal rutzil uk'u'x ri Qanimajawal Jesucristo y ri rutzil uk'u'x ri Dios, yey chu'ana xa jun k'u'x alaq ruma ri Santowilaj Ruxlab'ixel. Amén.

† **13:12** Ri Pablo jewa' xub'i'ij ma rike e kaki'an wa' chikiwach echiri' kakiya rutzil kiwach.

Ri utzilaj tzij re ri kanimajawal Jesucristo New Testament in Achi Rabinal; acr (GT:acrN:Achi)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Achi

Dialect: Rabinal

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Achi

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-18

